

ผลกระทบของคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย

THE EFFECTS OF ENTREPRENEURIAL ORIENTATION AND CHARACTERISTICS OF HIGH PERFORMANCE ORGANIZATION ON GROWTH OF SMES WITHIN AGRICULTURAL SECTOR IN THE EASTERN REGION OF THAILAND

ตฤณ แพะเขียว^{1*} และ กิตติยา ทักษะบรรจง²

TRIN PHAEKHIAO^{1*} and KITIYA THASSANABANJONG²

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์อิทธิพลของคุณลักษณะของผู้ประกอบการลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงและระดับการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการจำนวน 351 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมานการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ (Multiple Linear Regression Analysis)

การศึกษานี้พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง และการสร้างนวัตกรรม มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$ สำหรับลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงโดยเฉพาะปัจจัยด้านการบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ และคุณภาพของพนักงานมีผลเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .05$

คำสำคัญ : คุณลักษณะผู้ประกอบการ ; ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง ; การเจริญเติบโตของธุรกิจ ; วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, Master Student, Program in Industrial Administration and Development, Faculty of Management Sciences, Kasetsart University Sriracha Campus.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, Assistant Professor, Faculty of Management Sciences, Kasetsart University Sriracha Campus.

* Corresponding Author, Email: trin.ph@ku.th

Received: Mar 24, 2022, Revised: May 31, 2022, Accepted: Jun 01, 2022

ABSTRACT

The objectives of this article are to study and analysis the effects of entrepreneurial orientation (EO) and characteristics of high performance organization (HPO) on growth of small and medium enterprises (SMEs) within agricultural sector in the eastern region of Thailand by collecting data from 351 Entrepreneurs and then analyze using by Simple Linear Regression and Multiple Linear Regression Analysis.

The study was found that EO, especially include risk-taking and innovation has significantly positive affected on growth of SMEs, $p < .05$. HPO, especially openness and action orientation and employee quality have significantly positive affected on growth of SMEs, $p < .05$.

Keywords: Entrepreneurial orientation ; Characteristics of high performance organization ; Business growth ; Small and medium enterprises

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) มีบทบาทอย่างมากต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากข้อมูลสถิติปี พ.ศ. 2559 – 2564 พบว่า SMEs ภาคการผลิต ภาคการค้า ภาคบริการ และภาคธุรกิจการเกษตรมีอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross Domestic Product: GDP) เท่ากับร้อยละ 2.6 ส่งผลให้ภาพรวม GDP ของประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 1.6 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ประเทศไทยมีจำนวนธุรกิจ SMEs เท่ากับ 3,134,442 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 99.54 ของธุรกิจทั้งหมด ส่งผลให้เกิดการจ้างงานภายในประเทศเพิ่มขึ้นจำนวน 861,439 คนต่อปี คิดเป็นร้อยละ 5.7 (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564) นอกจากนี้ SMEs ยังเป็นธุรกิจที่นำเอาผลผลิตจากท้องถิ่นไปแปรรูปและสร้างมูลค่าในอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่ม SMEs ซึ่งดำเนินงานในภาคธุรกิจการเกษตรถือเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำจากการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรไปสู่อุตสาหกรรมอื่น อาทิ แปรรูปข้าวไปสู่อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง อุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ เป็นต้น ธุรกิจ SMEs ภาคธุรกิจการเกษตรจึงมีความสำคัญในฐานะธุรกิจเริ่มแรก ในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อส่งต่อไปยังอุตสาหกรรมอื่นๆ ทั้งนี้ในแง่ของความหลากหลายทางธุรกิจ ภูมิภาคตะวันออกมีผู้ประกอบการ SMEs ภาคธุรกิจการเกษตรทั้งด้านพืชไม้ผลพืชไร่

และการประมง ซึ่งมีความสำคัญด้านการสร้างและกระจายโอกาสการดำเนินธุรกิจ จากข้อมูลสถิติพบว่า การจัดตั้งธุรกิจใหม่ของ SMEs ภาคธุรกิจการเกษตรหดตัวลงจากปีละ 3,683 ราย (สูงสุด 7,073 รายของปี 2561) คงเหลือปีละ 365 ราย และธุรกิจขนาดกลางมีแนวโน้มยกเลิกกิจการปีละ 7 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564) หากมีการศึกษาปัจจัยสาเหตุเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมให้ SMEs อยู่รอดและเจริญเติบโตย่อมส่งผลเชิงบวกต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตของท้องถิ่น การจ้างงาน การพัฒนาฝีมือแรงงาน และภาพรวมการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ผู้ประกอบการนั้นดำเนินธุรกิจเพื่อความอยู่รอด (Rattanapongpinyo, 2018b) ความอยู่รอดของธุรกิจนั้นเกิดจากการเรียนรู้และเจริญเติบโต ผ่านกระบวนการพัฒนาการทำงานจนกระทั่งมีกลุ่มลูกค้าและฐานะทางการเงินเติบโตขึ้น (Kaplan & Norton, 2007) ดังนั้นการเจริญเติบโตจึงมีความสำคัญต่อธุรกิจ ในแง่ของการสร้างความอยู่รอดนอกจากนี้การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ SMEs พบว่าธุรกิจที่เติบโตช้ากว่า GDP มีโอกาสอยู่รอดในอุตสาหกรรมลดลงอย่างน้อย 5 เท่าเมื่อเทียบกับธุรกิจที่เติบโตเร็วกว่า (Mehrddad & Patrick, 2007) และการเจริญเติบโตมีผลกระทบต่อความมั่งคั่งของ SMEs (Acs & Armington, 2006)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจพบว่าตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ (Anderson & Eshima, 2013; Arham 2014; Kusumawardhani, 2013; Soininen, Martikainen, Puumalainen, & Kyläheiko, 2012;

Atawongsa, 2013) และตัวแปรลักษณะขององค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน (De Waal, Duong, & Ton, 2009; De Waal & Akaraborworn, 2013; Pattanasing, Aujiapongpan, & Srimai, 2019; Zbierowski & Review, 2019) ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ จึงมีความมุ่งหวังเพื่อต่อยอดความรู้ที่ได้รับจากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ด้วยการศึกษาลักษณะเฉพาะธุรกิจภาคการเกษตร เก็บข้อมูลและนำมาตรวจสอบผ่านกระบวนการศึกษาอย่างมีระบบ เพื่อให้ทราบข้อสรุปเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ตัวแปรลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงและระดับการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะองค์กรตามปัจจัยขององค์กรสมรรถนะสูง ที่มีผลต่อระดับการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้ประกอบการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถสร้างความอยู่รอด การพัฒนา และเจริญเติบโตภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีภาวะการแข่งขันกันอย่างรุนแรงได้นั้นผู้ประกอบการเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมักจะมีคุณลักษณะเฉพาะที่มาจากแรงผลักดันภายใน คุณลักษณะจากอุปนิสัยส่วนตัว และคุณลักษณะการแสวงหาความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจให้มีความอยู่รอดและเจริญเติบโต (Atawongsa, 2013)

คุณลักษณะภายในตัวของผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและความสามารถในการสร้างผลกำไรให้กับธุรกิจ ดังนั้น จึงมีความพยายามศึกษาเกี่ยวกับ

คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จควรเป็นเช่นใด Miller (1983) อธิบายตัวชี้วัดคุณลักษณะของผู้ประกอบการว่า ผู้ประกอบการควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ ประการที่ 1 พัฒนาและมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรม (Innovation) ประการที่ 2 กล้ายอมรับความเสี่ยง (Risk-taking) และประการที่ 3 เน้นการทำงานเชิงรุก (Proactiveness)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรสมรรถนะสูง

ปัจจุบันองค์กรภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชน ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง เช่น ปีโตรเลียมแห่งประเทศไทยได้ประกาศออกมาอย่างชัดเจนว่าต้องการก้าวสู่ความเป็นองค์กรที่เป็นเลิศ และให้นิยามขององค์กรแห่งความเป็นเลิศว่า หมายถึง “องค์กรที่ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง มีผลงานโดดเด่นเป็นที่ยอมรับในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกัน สร้างผลตอบแทนทางธุรกิจและผลตอบแทนต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างยั่งยืนและมีความสามารถเด่นชัด ในการสร้างมาตรฐานการทำงานที่เป็นเลิศ เพื่อสร้างและดำรงไว้ในความสามารถทางการแข่งขันที่เหนือกว่า” (Decharin, 2006)

ผู้ประกอบการมีเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจเพื่อความอยู่รอด และเจริญเติบโต ซึ่งจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันกัน ดังนั้น การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูงจึงเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ประกอบการในการสร้างโอกาสของการอยู่รอดและเจริญเติบโต โดยองค์กรสมรรถนะสูงจะทำให้เกิดการพัฒนาระบบการทำงานที่มีความทันสมัย และองค์กรจะสามารถคัดเลือกพนักงานที่มีศักยภาพเป็นเลิศและเหมาะสมกับวัฒนธรรมขององค์กรเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ เมื่อมีระบบงานมีความทันสมัยและพนักงานมีความรู้ความสามารถ จึงส่งผลให้องค์กรมีความรวดเร็วในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าและทำให้เกิดการพัฒนาความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงอย่างต่อเนื่อง

ความพยายามศึกษาเกี่ยวกับตัวชี้วัดลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง Miller (2000) อธิบายว่าองค์กรสมรรถนะสูงควรมีปัจจัยสำคัญตามรายละเอียดดังนี้ ประการที่ 1 องค์กรต้องมีการกำหนดรูปแบบองค์กรและกระบวนการทำงาน ประการที่ 2 ออกแบบโครงสร้างองค์กรที่ปรับง่ายและมีความยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการลูกค้าและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมอย่างทันเวลา ประการที่ 3

ให้อิสระในการดำเนินงานแก่ทีมงาน ประการที่ 4 มีระบบการเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานภายในองค์กรเข้าด้วยกัน และประการที่ 5 พนักงานมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานและมีความเข้าใจเป้าหมายการทำงานทุกด้าน อาทิเช่น การเงิน ระบบคุณภาพ และความพึงพอใจของลูกค้า และ De Waal (2012) อธิบายตัวชี้วัดลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงว่า องค์กรปกติกจะเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงควรมี 5 ปัจจัยคือประการที่ 1 คุณภาพการบริหารจัดการ ด้วยการสร้างความเชื่อใจ ให้ความเคารพ รักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประการที่ 2 การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ มุ่งเน้นการให้ออกาสในการนำเสนอ ทดลอง เรียนรู้จากความผิดพลาด ประการที่ 3 การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาวด้วยความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด มากกว่าผลกำไรระยะสั้น ประการที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อกระบวนการทำงานที่ง่าย การสร้างนวัตกรรม ตอบสนองความต้องการของตลาดและประการที่ 5 คุณภาพของพนักงาน ซึ่งต้องได้รับการพัฒนา เสริมสร้าง ทักษะและความรู้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของธุรกิจ

การศึกษาเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของธุรกิจออกเป็น 2 กลุ่มหลักๆ คือกลุ่มที่หนึ่งการศึกษาเกี่ยวกับตัวชี้วัดการเติบโตของธุรกิจ อาทิเช่น การเติบโตของยอดขายสินค้าและบริการ จำนวนลูกค้า อัตราการจ้างงาน ทรัพย์สิน และความสามารถในการทำกำไร กับกลุ่มที่สองการศึกษาเกี่ยวกับวงจรการเติบโตของธุรกิจซึ่งเริ่มตั้งแต่ช่วงก่อตั้งธุรกิจ ช่วงต้นรุนแรงและอยู่รอด ช่วงประสบความสำเร็จ ช่วงอยู่ตัวของธุรกิจ และช่วงการเติบโตอย่างยั่งยืน

การแข่งขันในยุคสมัยปัจจุบันหากธุรกิจต้องการอยู่รอดและเจริญเติบโต การวัดผลปฏิบัติงานเพียงด้านการเงินอย่างเดียวจะไม่เพียงพอ เพราะตัวชี้วัดด้านการเงินมีข้อจำกัด ประการที่ 1 ไม่สามารถประเมินสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ความพึงพอใจของพนักงาน ชื่อเสียงขององค์กร เป็นต้น ประการที่ 2 ตัวชี้วัดด้านการเงินบอกให้ทราบถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในอดีต แต่ไม่ได้คาดการณ์สิ่งที่เกิดในอนาคต (พสุ เดชะรินทร์, 2019) ทั้งนี้ การจะสร้างการเจริญเติบโตระยะยาวให้กับธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดที่มากกว่าปัจจัยด้านการเงินเพียงอย่างเดียว (Kaplan & Norton, 2007) ดังนั้น Kaplan and Norton (2007) นำเสนอกรอบแนวคิด Balanced scorecard เพื่อเป็น

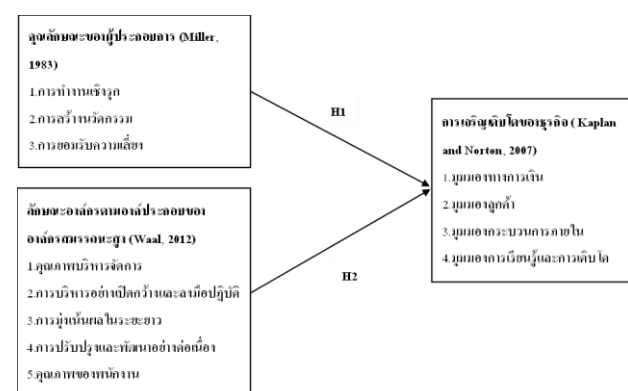
เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งไม่ได้พิจารณาเฉพาะผลตอบแทนทางการเงินขององค์กรเท่านั้น หากแต่พิจารณาผลตอบแทนที่ไม่ใช่ทางการเงินด้วย ประกอบด้วยมุมมอง 4 มิติ คือประการที่ 1 มิติด้านการเงิน (Financial perspective) เช่น ผลตอบแทนการลงทุน ทรัพย์สิน ประการที่ 2 มิติด้านลูกค้า (Customer perspective) เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ความจงรักภักดีของลูกค้า ประการที่ 3 มิติด้านกระบวนการภายใน (Internal process perspective) เช่น อัตราของเสียลดลง ประการที่ 4 มิติด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (Learning and growth perspective) เช่น แรงจูงใจของพนักงาน จำนวนชั่วโมงอบรมของพนักงาน เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ
2. ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ องค์กรสมรรถนะสูง และการเจริญเติบโตของธุรกิจโดยขอสรุปตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าของกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย 9 จังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 (จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง) จำนวน 1,036 บริษัท และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 (จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว) จำนวน 1,282 บริษัท รวมจำนวนทั้งหมด 2,318 บริษัท โดยการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 341 บริษัท (Yamane, 1973) และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เป็นจำนวน 375 บริษัท (Arham, 2014)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงตามแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการทบทวนวรรณกรรม โดยเป็นแบบคำถามที่มีลักษณะคำถามปลายปิดและปลายเปิด โดยใช้เกณฑ์การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ และแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการคำถามคัดกรอง จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดคุณลักษณะของผู้ประกอบการ จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามวัดลักษณะขององค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง 15 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามวัดการเจริญเติบโตของธุรกิจจำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามปลายเปิดข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะในการทำให้ธุรกิจเติบโตหรือไม่เติบโต 1 ข้อ รวมจำนวนทั้งหมด 47 ข้อ โดยแบบสอบถามนี้ มีการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ผลที่ได้พบว่าทุกข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และดำเนินการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำ

แบบสอบถามที่ได้รับตามพัฒนาและปรับปรุง ไปทดสอบ (Tryout) กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 30 คน จากนั้นนำผลลัพธ์ที่ได้มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ผลลัพธ์เท่ากับ 0.953 ซึ่งมากกว่า 0.700 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เก็บรวบรวมจากการตอบแบบสอบถามของเจ้าของกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยจำนวน 375 บริษัทด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสัดส่วน (Proportional allocation) จำแนกตามจังหวัดในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสุ่มแจกแบบสอบถามให้แก่เจ้าของกิจการ ตามความสะดวก (Convenience sampling) จากนั้นตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของข้อมูล โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ผลจำนวน 351 บริษัทโดยส่งแบบสอบถามกลับมาครบ 9 จังหวัด ในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งตรงกับประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดคิดเป็นอัตราตอบกลับ (Response rate) ร้อยละ 93.6

ตารางที่ 1 สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของ 9 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดที่ตั้งของกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดชลบุรี	135	38.5
จังหวัดฉะเชิงเทรา	11	3.1
จังหวัดระยอง	34	9.7
จังหวัดจันทบุรี	12	3.4
จังหวัดตราด	3	0.9
จังหวัดนครนายก	24	6.8
จังหวัดปราจีนบุรี	60	17.1
จังหวัดสระแก้ว	72	20.5
รวม	351	100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS นำเสนอตามประเภทของสถิติประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน

(Statistical inference) เพื่อทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis testing) ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple linear regression) และวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ (Multiple linear regression)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ลักษณะขององค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง และการเจริญเติบโตของธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์งานวิจัยดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ

คุณลักษณะของผู้ประกอบการ	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. การยอมรับความเสี่ยง	4.26	0.46	สูงมาก (1)
2. การสร้างนวัตกรรม	4.25	0.47	สูงมาก (2)
3. การทำงานเชิงรุก	4.23	0.39	สูงมาก (3)
รวม	4.25	0.44	สูงมาก

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะของผู้ประกอบการในภาพรวม 3 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง การสร้างนวัตกรรม และการทำงานเชิงรุก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการทั้ง 3 ด้านดังกล่าวอยู่ในระดับที่สูงมากด้วยคะแนนเท่ากับ 4.25 และเมื่อพิจารณารายด้านจะพบว่าคุณลักษณะผู้ประกอบการที่มีคะแนนสูงสุดคือการยอมรับความเสี่ยง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง

ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบ	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
ขององค์กรสมรรถนะสูง			
1. การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว	4.32	0.50	สูงมาก (1)
2. การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.32	0.52	สูงมาก (2)
3. คุณภาพของพนักงาน	4.26	0.55	สูงมาก (3)
4. คุณภาพการบริหารจัดการ	4.23	0.43	สูงมาก (4)
5. การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ	4.20	0.44	สูง (5)
รวม	4.26	0.49	สูงมาก

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงในภาพรวม 5 ด้าน ได้แก่ การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คุณภาพของพนักงาน คุณภาพการบริหารจัดการ การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นว่า สถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงทั้ง 5 ด้านดังกล่าว โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่สูงมากด้วยคะแนนเท่ากับ 4.26 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงมีที่ค่าคะแนนสูงสุด คือ การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของธุรกิจ

การเจริญเติบโตของธุรกิจ	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. กระบวนการภายใน	4.02	0.52	สูง (1)
2. ลูกค้า	3.88	0.55	สูง (2)
3. การเรียนรู้และเติบโต	3.84	0.50	สูง (3)
4. การเงิน	3.76	0.68	สูง (4)
รวม	3.87	0.56	สูง

ที่มา: จากการคำนวณ

จากตารางพบว่าคะแนนเฉลี่ยการเจริญเติบโตของธุรกิจในภาพรวม 4 ด้าน ได้แก่ มุมมองทางการเงิน มุมมองทางลูกค้า มุมมองทางกระบวนการภายใน มุมมองทางการเรียนรู้และเติบโต พบว่า สถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถามมีการเจริญเติบโตของธุรกิจทั้ง 4 ด้านดังกล่าว โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงด้วยคะแนนเท่ากับ 3.87 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสถาน

ประกอบของการของผู้ตอบแบบสอบถามมีการเจริญเติบโตของธุรกิจ
สูงสุดคือ ด้านกระบวนการภายใน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายของตัวแปร
คุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

Model	การเจริญเติบโตของธุรกิจ					
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.	
ค่าคงที่ (Constant)	2.524	.263		9.613	.000	
คุณลักษณะของผู้ประกอบการ	.318	.062	.266	5.158	.000	
	R	R ²	AdjustR ²	SE(est)	F	Sig.
	.266	.071	.068	.437	26.610	.000

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายพบว่า
ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีผลกระทบเชิงบวกต่อการ
เจริญเติบโตของธุรกิจ โดยค่า .318 อธิบายได้ว่าหากคุณลักษณะ
ของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลต่อการเจริญเติบโต
ของธุรกิจ เพิ่มขึ้น .318 หน่วย ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และค่า
ความแปรปรวนของตัวแปรตาม (Effect size) อธิบายได้ว่า
คุณลักษณะของผู้ประกอบการโดยภาพรวมสามารถทำนายการ
เจริญเติบโตของธุรกิจโดยภาพรวมเท่ากับร้อยละ 7.1 ดังนั้น
จึงสรุปได้ว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติ
ฐานรอง (H_1) นั่นคือคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อ
การเจริญเติบโตของธุรกิจ

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายของตัวแปร
ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงส่งผลต่อ
การเจริญเติบโตของธุรกิจ

Model	การเจริญเติบโตของธุรกิจ					
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.	
ค่าคงที่ (Constant)	2.426	.231		10.488	.000	
ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบของ องค์กรสมรรถนะสูง	.339	.054	.319	6.290	.000	
	R	R ²	AdjustR ²	SE(est)	F	Sig.
	.319	.102	.099	.430	39.563	.000

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายพบว่า ปัจจัย
ลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูง
ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ โดยค่า .339
อธิบายได้ว่าหากลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กร
สมรรถนะสูงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะมีผลต่อการเจริญเติบโตของ
ธุรกิจ เพิ่มขึ้น .339 หน่วย ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และค่าความ
แปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบายได้ว่าลักษณะองค์กรตาม
องค์ประกอบขององค์กรสมรรถนะสูงโดยภาพรวมสามารถทำนาย
การเจริญเติบโตของธุรกิจโดยภาพรวมเท่ากับร้อยละ 10.2 ดังนั้น
จึงสรุปได้ว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติ
ฐานรอง (H_1) นั่นคือลักษณะองค์กรตามองค์ประกอบขององค์กร
สมรรถนะสูงส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุของตัวแปร
คุณลักษณะของผู้ประกอบการต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ	การเจริญเติบโตของธุรกิจ					
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.	
ค่าคงที่ (Constant)	2.866	.214		13.391	.000	
การยอมรับความเสี่ยง	.124	.069	.151	2.272	.024	
การสร้างนวัตกรรม	.237	.050	.246	4.736	.000	
	R	R ²	AdjustR ²	SE(est)	F	Sig.
	.246	.060	.058	.440	22.425	.000

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ด้วยวิธีการแบบ
ขั้นตอนพบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผล
กระทบเชิงบวกต่อตัวแปรตามการเจริญเติบโตของธุรกิจ
ซึ่งประเด็นที่ต้องลงรายละเอียดคือ ความสอดคล้องของตัวแปร
2 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (.124) และการสร้าง
นวัตกรรม (.237) และค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบาย
ได้ว่าทั้ง 2 ด้านสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจเท่ากับ
ร้อยละ 6.0

ตารางที่ 8 วิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุของตัวแปรลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ตัวแปรลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ	การเจริญเติบโตของธุรกิจ					
	B	SE(B)	Beta	t	Sig.	
ค่าคงที่ (Constant)	2.788	.182		11.201	.000	
การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ	.180	.081	.173	2.207	.028	
คุณภาพของพนักงาน	.146	.065	.175	2.239	.026	
	R	R ²	Adjusted R ²	SE(est)	F	Sig.
	.327	.107	.102	.429	20.798	.000

หมายเหตุ: มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา: จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ด้วยวิธีการแบบขั้นตอนพบว่า ปัจจัยลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจซึ่งประเด็นที่ต้องลงรายละเอียดคือความสอดคล้องของตัวแปร 2 ด้าน ได้แก่ การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ (.180) และคุณภาพของพนักงาน (.146) และค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบายได้ว่าทั้ง 2 ด้านสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจเท่ากับร้อยละ 10.7

อภิปรายผล

เมื่อดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายพบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบายได้ว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการโดยรวมสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจได้ร้อยละ 7.1 และเมื่อดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่สามารถใช้ในการทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจ มีสอดคล้องของตัวแปร 2 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (.124) และการสร้างนวัตกรรม (.237) ซึ่งทั้ง 2 ด้านสามารถร่วมกันทำนายผลการเจริญเติบโตของธุรกิจได้ร้อยละ 6.0

สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายพบว่า ลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงมีผลกระทบทางบวกต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม อธิบายได้ว่าปัจจัยลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูง โดยรวมสามารถทำนายการเจริญเติบโตของธุรกิจได้ร้อยละ 10.2 และเมื่อดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่า ปัจจัยลักษณะองค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูง มีความสอดคล้องของตัวแปร 2 ด้าน ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (.124) และการสร้างนวัตกรรม (.237) ซึ่งทั้ง 2 ด้านสามารถร่วมกันทำนายผลการเจริญเติบโตของธุรกิจได้เท่ากับร้อยละ 10.7

ทั้งนี้ สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายดังนี้ หากผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่งเสริมให้ตนเองมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยงและด้านการส่งเสริมนวัตกรรมย่อมส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ทั้งนี้ จากผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธีรา อดะวงษา (Atawongsa, 2013) ซึ่งศึกษาเรื่องคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ และลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยพบว่าคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อการเจริญเติบโตวิสาหกิจขนาดย่อมในภาคธุรกิจการผลิตและการค้า โดยตัวแปรร่วมที่สำคัญและส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจคือการทำงานเชิงรุกและการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้ผลของการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahmad Fadhly Arham (Arham, 2014) ซึ่งศึกษาเรื่อง The relationship between leadership behavior, entrepreneurial orientation and organisational performance in Malaysian small and medium enterprises พบว่า คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการมีผลเชิงบวกต่อผลปฏิบัติงานขององค์กรซึ่งวัดจากผลกำไร และการเจริญเติบโต โดยตัวแปรร่วมที่สำคัญและส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจคือการทำงานเชิงรุก การสร้างนวัตกรรม และการยอมรับความเสี่ยง

จากการศึกษาเรื่องลักษณะขององค์การตามองค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูง ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ André A. de Waal (De Waal, 2012) ศึกษาเรื่อง

What makes a high performance organization: Five validated factors of competitive advantage that apply worldwideของบริษัทยุทธศาสตร์ระดับสูง 3 ลำดับแรกของอุตสาหกรรมให้บริการทางการเงิน พบว่าองค์กรสมรรถนะสูงในอุตสาหกรรมนี้ มุ่งเน้นการพัฒนา 5 ด้านคือคุณภาพการบริหารจัดการ การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ การมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และในด้านสุดท้ายคือคุณภาพของพนักงานได้รับการส่งเสริมจากผู้จัดการ เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ André A de Waal, Erjen Van Nierop, Laurens Slood (De Waal, Nierop, & Slood, 2017) ศึกษาเรื่อง Analysing supermarket performance with the high-performance organisation framework พบว่าองค์กรสมรรถนะสูงซึ่งมีผลดำเนินงานที่ดีในอุตสาหกรรมร้านสะดวกซื้อของประเทศเนเธอร์แลนด์มุ่งเน้นการพัฒนาด้านคุณภาพการบริหารจัดการ การบริหารอย่างเปิดกว้างและลงมือปฏิบัติ และการมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของ

ประเทศไทยสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามควรชี้แจงเป้าหมายและแผนงานให้พนักงานรับทราบ พร้อมทั้งร่วมรับฟังข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจากพนักงาน เป็นการบริหารแบบเปิดกว้าง

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย มีโอกาสในการพัฒนาธุรกิจให้เจริญเติบโต โดยต้องให้ความสำคัญกับการมองหากลุ่มลูกค้าใหม่ การขยายหรือต่อยอดจากผลิตภัณฑ์ปัจจุบันด้วยแผนงานแบบรูปธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทยเท่านั้น ผู้ที่สนใจอาจขยายพื้นที่การศึกษาในขอบเขตที่หลากหลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นอย่างมาก

2. ระยะเวลาของการศึกษาวิจัยครั้งนี้อยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2565 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ซึ่งมีผลกระทบอย่างมากต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภาคธุรกิจการเกษตรในภูมิภาคตะวันออกของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- [1] พสุ เดชะรินทร์. (2019). องค์ความรู้ - อีกทางเลือกหนึ่งในการเติบโตขององค์กร. กรุงเทพฯ: กรุงเทพธุรกิจ. สืบค้นวันที่ 5 เมษายน 2563 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/647911>
- [2] สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2561). SME คนตัวเล็กที่ยิ่งใหญ่. สืบค้นวันที่ 5 เมษายน 2563 จาก <https://ismed.or.th/define.php>
- [3] สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2553). รูปแบบการพัฒนาความสามารถในการจัดการความรู้ของผู้ประกอบการที่มีนวัตกรรมในประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [4] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). รายงานภาวะเศรษฐกิจ ในประเทศ ปี 2564. สืบค้นวันที่ 20 พฤษภาคม 2565
- [5] สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2564). รายงานสถานการณ์ SME รายปี. สืบค้นวันที่ 20 พฤษภาคม 2565 จาก <https://www.sme.go.th/th/download.php?modulekey=215&cid=518>
- [6] Acs, Z. J., & Armington, C. (2006). *Entrepreneurship, geography, and American economic growth*: Cambridge University Press.

- [7] Anderson, B. S., & Eshima, Y. J. J. o. b. v. (2013). The influence of firm age and intangible resources on the relationship between entrepreneurial orientation and firm growth among Japanese. *SMEs*, 28(3), 413-429.
- [8] Arham, A. (2014). *The relationship between leadership behaviour, entrepreneurial orientation and organisational performance in Malaysian small and medium enterprises*.
- [9] Baghai Mehrdad, S. S., Viguerie S Patrick. (2007). *The granularity of growth*. The McKinsey Quarterly.
- [10] De Waal, A. (2012). *What makes a high performance organization*: Five validated factors of competitive advantage that apply worldwide: Global Professional Pub.
- [11] De Waal, A., Van Nierop, E., & Slood, L. (2017). Analysing supermarket performance with the high-performance organisation framework. *International Journal of Retail & Distribution Management*.
- [12] Decharin, P. (2006). *Report on the Development of Initial Model of Public Agencies; High Performance Organization*. Office of the Public Sector Development Commission.
- [13] Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2007). *Balanced scorecard*. In Das Summa Summarum des Management (pp. 137-148): Springer.
- [14] Kusumawardhani, A. (2013). *The role of entrepreneurial orientation in firm performance: a study of Indonesian SMEs in the furniture industry in Central Java*.
- [15] Lumpkin, G. T., & Dess, G. G. (1996). Clarifying the entrepreneurial orientation construct and linking it to performance. *Academy of management Review*, 21(1), 135-172.
- [16] Miller, D. (1983). *The correlates of entrepreneurship in three types of firms*. Management science.
- [17] Miller, L. M. (2000). *The High-performance organization*. Paper presented at the An Assessment of Virtues and Values, prepared for the European Bahá'i Business Forum.
- [18] Pattanasing, K., Aujiropongpan, S., & Srimai, S. (2019). Dynamic capabilities and high performance organization of hotel business: empirical investigation into world class tourism destination. *Tourism and hospitality management*, 25(2), 377-401.
- [19] Rattanapongpinyo, T. (2018). *Development Strategy for survival and thriving of Thailand SMEs*. Paper presented at the Proceeding in The 25th EBES Conference-Berlin, Berlin, Germany.
- [20] Soininen, J., Martikainen, M., Puumalainen, K., & Kyläheiko, K. J. I. J. o. P. E. (2012). Entrepreneurial orientation: Growth and profitability of Finnish. *small-and medium-sized enterprises*, 140(2), 614-621.
- [21] Sutheera Atawongsa. (2013). The effect of entrepreneurial orientation and enterprise characteristics toward Thai's SMEs Growth., 13(1), 175-183.
- [22] Taylor, P. (2013). The effect of entrepreneurial orientation on the internationalization of SMEs in developing countries. *African Journal of Business Management*, 17, 19-21.
- [23] Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York, NY: Harper and Row.
- [24] Zbierowski, P. J. E. B., & Review, E. (2019). Positive Deviance as a Mediator in the Relationship Between High Performance Indicators and Entrepreneurial Orientation. 7(2), 217-233.